

Jüripäev koos Georgiga

MERLY RAUDLA
reporter

Tean, et varakevad on paljude inimeste lemmikaeg. Ise ootan läbematult küll jaanipäeva (jajah, tean küll, +5 ja vihmasadu), kuid jüripäeva lummus on mind juba lapsest saadik köitnud. Tundub, nagu oleks mingisugune maarahva igivana maagia sajanditeks sellesse looduse tarkamise aega püsima jäänud.

Imselet ei ole paljud inimesed kursiski, et rahvakalendri järgi sõlmiti jüripäeval uusi töölepinguid, tasuta renti ning tagati karja- ja saagiõnn. Vaevalt et keegi tänapäeval enam vanarahva tarkuste järgi oma töid ja tegemisi jüripäevale sätiks. Või mine tea, äkki sooritabki mõni veel rituaale, et garanteerida tervis ja talu edenemine ning tõrjuda tumedaid jõude, õnnetusi ja tagedaid metsloomi. Lõket tehakse vast ikka ja iga endast lugupidav õppeasutus korraldab lastele teatejooksuvõistluste. Tõrvikutega ja puha.

Jüripäeval kipuvad mõtted kaugetesse minevikku, keskaega rändama. 1343. aasta jüriööil andis Born-

höhe jutustusest tuntud legendaarne Tasuja ühel Harjumaa künkal leegitseva tõrvikuga märku ülestõusu algusest.

Talupojad vallutasid Padise kloostri, põletasid mõisu ja kirikuid ning piirasid Haapsalu ümber. Lõpuks said ülestõusnud küll lüüa, kuid mäss pidurdas mõneks ajaks siiski koormiste kasvu.

Vanarahva tarkus ütleb, et kui enne jüripäeva mürisatab, tuleb külm suvi. Hoiame nüüd hinge kinni. Üle mitme aasta võiks siiski soe suvi tulla.

Minusse on need põhikooliaegsed orienteerumismängud ning lõkkeõhtud jätnud kustumatu jälje. Isegi kummikud jalas, mudalompides jüriööjooksul lippamine oli täitsa tore. Tihti sai just jüripäeva paiku esimest korda õhtul ilma jopeta, dressipluusi väel, õue minna. Üldse oli koos suu-

re pundi eri vanuses külalastega koos põnev ringi kolada. Väikesed ikka suurte sabas.

Gümnaasistidena enam suurte sabas ei jõlgutud, kuid hämarduvas kevadõhtus suure kambaga lõkke ümber istuda oli ikka kuidagi erilisem kui suveõhtutel.

Tundub, nagu oleks mingisugune maarahva igivana maagia sajanditeks sellesse looduse tarkamise aega püsima jäänud.

Selle nädala üks erilisemaid sündmusi nii Väike-Maarja inimestele kui ka kogu maakonna elanikele on Eesti ühe edukaima sportlase, oma aja vägevaima jõumehe ning suurkuju Georg Lurichi kodupaika jõudmine.

Rammumehe 142. sünniaastapäeval avatakse te-

ma sünnikohas Väike-Maarjas Lurichi pronksist monument.

Kuigi härrasmehe säilmed puhkavad teadmata massihauas Venemaal, võib öelda, et maailmarändur saabus koju.